

برخی نکات راجع به گزارش اخیر صندوق بین المللی پول در مورد ایران

صندوق بین المللی پول در جدیدترین گزارش خود در تاریخ ۲۷ فوریه ۲۰۱۷ در راستای تهیه گزارشات دوره‌ای کشوری خود در رابطه با کشور ایران به پنج موضوع موانع مراودات بانکی با ایران، چارچوب اصلاحات در سیاست پولی، اصلاحات ساختاری در سیاست مالی، سیستم مالیاتی بین المللی و ایجاد شغل در بخش خصوصی ایران پرداخته است. در ادامه خلاصه‌ای از این گزارش ارائه می‌گردد.

موانع مراودات بانکی با ایران

- تحریم‌های اقتصادی ضربه شدیدی به ارتباطات بانکی ایران و سیستم مالی جهانی وارد کرده و جریان برون مرزی از جمله تامین مالی تجارت و پرداخت‌های انتقالی را با مشکل مواجه کرده است.
- با وجود لغو تحریم بین المللی هسته‌ای در روز اجرای برجام (۱۶ ژانویه ۲۰۱۶)، بانک‌های ایرانی، با مشکلات زیادی در راه ورود دوباره به نظام مالی بین المللی از طریق ارتباط با بانک‌های جهانی مواجه شدند.
- سوئیفت برای بانک مرکزی ایران و تعداد زیادی از بانک‌های ایرانی برقرار شده و بیش از ۲۰۰ بانک کوچک و متوسط بین المللی، روابط کاری خود را با بانک‌های ایرانی آغاز کرده‌اند. هزینه تبادلات کاهش یافته و به هنگام بودن پرداخت‌ها بهبود یافته است.
- مشکلات زیادی برای جلوگیری از اتصال کامل بانک‌های ایرانی به بانک‌های جهان باقی مانده است. این مسائل عمدتاً مربوط به باقی ماندن تحریم‌های آمریکا و محیط نظارتی اجرای آنها، نقص قابل توجه در چارچوب مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم (AML/CFT) از جمله فقدان شفافیت در شرکت‌های ایرانی است. عدم وجود بانک‌های طرف معامله بزرگ (درجه یک) می‌تواند مانع تجارت و سرمایه‌گذاری گردد. انجام اغلب عملیات بزرگ مالی نیاز به بانک‌هایی دارد که ظرفیت تأمین مالی به اندازه کافی را داشته باشند.
- اصلاحات در سیاست داخلی می‌تواند اتصال مجدد به بانک‌های جهانی به غیر از آمریکا را تسهیل کند. این اصلاحات با هدف قراردادن چارچوب (AML/CFT) برای تقویت اثر بخشی، از جمله افزایش شفافیت نهادها برای بهبود یکپارچگی بخش مالی و خروج از فهرست مصادیق کشورهای پرخطر و غیرهمکار نیاز دارد.

چارچوب اصلاحات برای سیاست پولی

- چارچوب سیاست پولی در ایران در قالب تخصیص اعتبار برای حمایت از سیاست‌های اعتباری دولت تنظیم شده است و بانک مرکزی فاقد ابزارها و وسایل مورد نیاز برای حفاظت از تورم پایین و باثبات است و نقدینگی به وسیله قیمت‌گذاری کنترل می‌شود.
- مسئولان درحال برداشتن گام‌هایی برای مدرن کردن چارچوب سیاست پولی هستند اما لازم است مواردی به این چارچوب اضافه شود.

معاونت بررسی های اقتصادی

- شرایط مالی به بانک مرکزی کمک خواهد کرد تا تاثیر تصمیمات خود در فعالیتهای اقتصادی را ارزیابی کرده و به تدوین سیاستهای پولی بپردازد.
- برای تصمیمات سیاست پولی بانک مرکزی، درک بهتر عوامل اصلی تعیین کننده تورم، بسیار مهم خواهد بود.

یک نقشه راه برای اصلاحات ساختاری در بخش مالی ایران

- ایران با مشکلات زیادی در کاهش کسری غیرنفتی برای حمایت از تورم پایین و ثبات بخش مالی مواجه خواهد بود، حتی اگر فشار بر مخارج دولت برقرار شود، تبدیل بدهی دولت به اوراق بهادار، پرداختهای بهره‌ای افزایش خواهد یافت؛ از سوی دیگر محدودیت بانکها در پرداخت تسهیلات، پتانسیل ایجاد هزینه‌های مالی بزرگ را دارد و برای حمایت از رشد مورد نظر، نیاز به سرمایه‌گذاری بیشتر در زیرساختها خواهد بود.
- توسعه چارچوب مالی میان مدت (MTFF) ابزار مناسبی برای تدوین چنین استراتژی است. با ایجاد این چارچوب، مسئولان می‌توانند قاعده مالی، سیاستهای مالیاتی و سیاستهای کنترل مخارج را طراحی و اجرا کنند به نحوی که همه اهداف مالی آنها را تأمین کند.

مالیات بین‌المللی در ایران

- ایران به یک سیستم مالیاتی با ظرفیت مواجه با جریان برون‌مرزی و حفاظت در برابر فرسایش پایه مالیاتی نیاز دارد.
- جایگزینی مشوق مالیاتی نامحدود با استفاده از استهلاك مالی زودرس^۱؛ معرفی مالیات با نرخ کم برای سرمایه و ایجاد محدودیت در منافع^۲ برای استفاده در معاهدات، می‌تواند از پایه مالیاتی ایران محافظت کند.
- تعریف درآمد "برگرفته از منابع ایرانی" و معرفی مفهوم "مقر دائم"^۳ در قانون مالیاتهای مستقیم، معاهدات مالیاتی ایران را تقویت می‌کند.
- مالیات تکلیفی^۴ داخلی در جریان برون‌مرزی پایین است که می‌تواند افزایش یابد. همچنین می‌توان این مالیات را را برای درآمد ناشی از خدمات هم وضع کرد.

۱. استهلاك مالی زودرس (accelerated depreciation): نوعی استهلاك دارایی ثابت با نرخ سریع که در حسابداری به منظور استفاده از مزایای مالیاتی خاصی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲. محدودیت در منافع (limitation-of-benefits): یک نوع محدودیت است که یک فرد خارجی باید در مورد تعهدات باید بپذیرد.

۳. Permanent establishment

۴. مالیات تکلیفی (withholding taxes): قسمتی از مالیات بر درآمد اشخاص است که تکلیف کسر و پرداخت آن طبق احکام قانونی مربوطه در برخی منابع مالیات بر درآمد به عهده پرداخت کنندگان وجوه می‌باشد، به طور خاص در برخی کشورها در بهره یا سود سهام پرداخت شده به یک فرد مقیم در خارج از کشور این نوع مالیات وضع می‌شود.

تقویت ایجاد شغل در بخش خصوصی ایران

- اگر ایران بخواهد از ظرفیت جمعیت زیاد در سن کار خود برای افزایش بهره‌وری، رشد و درآمد استفاده کند، طراحی سیاست‌های مناسب برای ایجاد شغل ضروری است.
- تقویت ایجاد اشتغال بیشتر در بخش خصوصی نیاز به یک استراتژی جامع دارد که بتواند شرایط هر دو سمت عرضه و تقاضا در بازار کار را بهبود بخشد. در یک محیط اقتصادی پایدار، سیاست‌هایی باید وضع گردد که زمین بازی را برای بنگاه‌ها هموار کرده و نقش دولت را در اقتصاد کاهش دهد، دسترسی به منابع مالی بهبود یابد و با کاهش بار مقرراتی، فضای لازم را برای رشد و بکارگیری نیروی کار مورد نیاز بنگاه‌های خصوصی فراهم نماید. پیش بینی سیاست‌هایی در سمت عرضه می‌تواند به توسعه مهارت‌های مورد نیاز در بخش خصوصی برای افزایش بهره‌وری کارگران و جذاب کردن آن‌ها برای استخدام کمک کند. این سیاست‌ها جابجایی کارگران برای تخصیص مجدد کار را تسهیل خواهد کرد.
- طراحی سیاست‌هایی که ایجاد فرصت‌های برابر کار را برای زنان تضمین کند، می‌تواند به بخش بزرگی از جمعیت در بازار کار که در قالب تحصیلات بالاتر در آنها سرمایه‌گذاری شده است ولی در حال حاضر، خارج از بازار کار باقی مانده‌اند، کمک نماید.
- جذب این گروه از نیروی کار در بازار در میان مدت تا درازمدت، موجب تقویت فعالیت‌های اقتصادی، نوآوری و ایجاد شغل شده و در نهایت منجر به رشد اقتصادی بالاتر خواهد گردید.